

25 augustus 2017

## Vragen en antwoorden over Wet Beroep Leraar

De AOb krijgt veel vragen over de Wet Beroep Leraar. Wij hebben de meest gestelde vragen voor jullie onder elkaar gezet.

### **1. Wanneer gaat de Wet Beroep Leraar in?**

Op 1/8/2017.

### **2. Waarom staat er een omschrijving van het beroep leraar in de wet?**

*De leraar is nooit eerder beschreven in wetgeving. Dit maakte het lastig om het beroep af te bakenen: wat doet een leraar wel en wat doet een leraar niet? Waar is een leraar verantwoordelijk voor en waarvoor niet? Door in de wet te omschrijven wat er onder het beroep leraar wordt verstaan wordt er een inhoudelijke basis gegeven aan het beroep. Duidelijker wordt welke werkzaamheden bij het beroep leraar horen en welke niet.*

### **3. Hoe staat het beroep leraar beschreven in de wet?**

*In de wet staat beschreven dat de leraar verantwoordelijkheid draagt voor het vakinhoudelijke, vakdidactische en pedagogische proces in de school, waaronder het beoordelen van de onderwijsprestaties van leerlingen. Dit alles binnen de kaders van het onderwijskundige beleid van de school.*

### **4. Waarom staat de AOb achter de Wet Beroep Leraar?**

*De Wet Beroep Leraar gaat over veel meer dan alleen de invoering van het lerarenregister. De wet biedt aangrijpingspunten om het beroep leraar verder te versterken. Zo wordt in de wet het beroep leraar afgebakend, de professionele ruimte wettelijk geborgd en moet elke school beschikken over een professioneel statuut waarin de individuele zeggenschap van leraren wordt geregeld. Ook draagt de wet leraren op te komen tot een eigen professionele standaard. De AOb ziet dit als een (professionele) steun in de rug van leraren. Met deze wet krijgen leraren meer mogelijkheden om hun bekwaamheidsonderhoud in te vullen, meer ruimte om hun beroep uit te oefenen en een grotere stem in het beleid van de school.*

### **5. Hoe kan dit register werken als er een groot lerarentekort is?**

*Met de komst van dit wetsvoorstel rekent de AOb zich echter zeker niet rijk. Sterker nog, hoewel dit wetsvoorstel een stap in de goede richting is, zijn wij ons ervan bewust dat dit slechts een eerste stap is en dat er nog vele stappen gezet moeten worden. Zo stelt een register strenge eisen aan bevoegde leraren. Dit verhoudt zich niet met een praktijk waarin onbevoegde docenten als eindverantwoordelijke docent kunnen worden ingezet. Ook zijn er veel voorbeelden van leraren die hun bekwaamheid niet kunnen onderhouden vanwege te hoge werkdruk en onvoldoende facilitering.*

### **6. Waarom wordt er niet eerst gewerkt aan de hoge werkdruk?**

*De hoge werkdruk is een groot probleem. Daarom wijzen wij politiek en werkgevers continu op het belang van het verminderen van de werkdruk (o.a. door het verkleinen van de klassengrootte), het verbeteren van het salaris en het vergroten van de zeggenschap van leraren. De AOb denkt dat het versterken van het beroep kan bijdraagt aan het verminderen van de werkdruk.*

### **7. Neemt door het register de werkdruk niet juist toe?**

*Dat het lerarenregister zou leiden tot extra werkdruk vinden wij een uitspraak die moeilijk te onderbouwen is. Leraren zullen altijd verplicht zijn aan bekwaamheidsonderhoud te doen. Dat is nu het geval en dat zal straks het geval zijn. Dat dit op sommige scholen onvoldoende gebeurt omdat leraren hiervoor onvoldoende tijd en ruimte krijgen van de werkgever wil niet zeggen dat het onderhouden van bekwaamheid dus een kwestie van vrijwilligheid is. Ook op dit moment moeten leraren over bekwaamheidsonderhoud verantwoording afleggen in hun bekwaamheidsdossier. Door de komst van het lerarenregister verdwijnt de eis van het bekwaamheidsdossier. In zoverre komt er dus ook niks bij. Sterker nog, vanuit het lerarenregister worden minimumeisen gesteld aan het onderhouden van de bekwaamheid (op dit moment 160 uur in 4 jaar). Verschillende onderzoeken laten zien dat leraren, waar het bekwaamheidsonderhoud betreft, op dit moment in alle sectoren ruim boven die 160 uur uitkomen.*

### **8. Wat gaat de AOb straks doen als de wet is ingevoerd?**

*Wij vinden het erg belangrijk dat na invoering van het wetsvoorstel leraren daadwerkelijk de ruimte krijgen om hun professionaliteit te onderhouden. Hier zullen wij dan ook bovenop zitten. Wij willen daarover goede afspraken maken in de cao's en vragen onder meer de inspectie hier op toe te zien. Ook gaan we scholen en leraren helpen bij bijvoorbeeld het ontwikkelen van het professionele statuut.*

### **9. Hoe gaat de AOb om met de weerstand tegen het register?**

*Wij proberen leden en niet-leden zo goed mogelijk te informeren over de Wet Beroep Leraar en waarom AOb achter deze wet staat. Daarnaast staat de deur bij ons altijd open voor een gesprek en discussie en nodigen wij leden uit om hun stem te laten horen binnen onze sectorraden of algemene ledenvergadering.*

### **10. Hoe is de besluitvorming over het lerarenregister binnen de AOb gegaan?**

*De AOb is een vereniging, met vier sectorraden (po, vo, mbo en hbo), een algemene vergadering en een hoofdbestuur. De algemene vergadering is het hoogste orgaan. Binnen de AOb staat het thema lerarenregister en de bredere wetgeving (Wet Beroep Leraar) al jaren op de agenda. Er is immers sprake van een langdurig traject. De besluitvorming hierover heeft dan ook niet op één moment plaatsgevonden, maar de algemene vergadering, sectorraden en het hoofdbestuur zijn stap voor stap meegenomen in dit traject. Het onderwerp is zeer regelmatig besproken en uiteindelijk door de algemene vergadering beoordeelt als een goed wetsvoorstel dat onze steun verdient. De algemene vergadering heeft met elkaar de discussie gevoerd en bezwaren gedeeld. Op deze wijze hebben wij onze positie ten opzichte van de Wet Beroep Leraar bepaald.*

### **11. Waarom zijn de werkgevers tegen de Wet Beroep Leraar?**

*Doordat er meer zeggenschap bij leraren komt te liggen, wordt er een stukje zeggenschap bij de besturen weggenomen. Daarnaast worden besturen gedwongen zorgvuldiger om te gaan met de bevoegdheid, zullen ze afspraken moeten maken met leraren over hoe de zeggenschap binnen de school geregeld moet worden (professioneel statuut) en moeten ze rekening houden met de professionele standaard van de beroepsgroep. Ook zullen ze het geld voor professionalisering beter moeten besteden en daarbij leraren meer zeggenschap moeten geven over hun professionalisering.*

### **12. Wie moeten zich registreren in het lerarenregister?**

*Vanaf 2018 zijn alle werkzame leraren in het bekostigd en/of erkend PO, VO en SO en het bekostigd MBO verplicht zich te registreren in het lerarenregister.*

### **13. Hoe worden leraren aangemeld bij het register?**

*Voor de leraren die bij invoering van deze wet werkzaam zijn in het po, vo en mbo worden hun gegevens achter de schermen, niet zichtbaar voor derden, alvast klaargezet in dat systeem. Deze gegevens worden opgehaald bij de schoolbesturen omdat zij deze personeelsgegevens sowieso al grotendeels aanleveren aan de overheid. Het klaarzetten van de gegevens is te vergelijken met de werkwijze van de Belastingdienst.*

**14. Moet ik nu ook nog een bekwaamheidsdossier bijhouden?**

*Nee. De bepaling tot het bijhouden van de bekwaamheidsdossiers voor leraren komt in het nieuw wettelijk kader te vervallen.*

**15. Van wie is het lerarenregister?**

*Het lerarenregister wordt ingericht en georganiseerd door de beroepsgroep zelf. De beroepsgroep gaat over de eisen die worden gesteld aan herregistratie en de activiteiten die daarvoor in aanmerking komen. Daarin zal elke leraar een even grote stem hebben.*

**16. Wat zijn op dit moment de eisen die vanuit het lerarenregister aan leraren worden gesteld?**

*Op dit moment moeten leraren in vier jaar tijd 160 uur aan professionaliseringsactiviteiten opvoeren.*

**17. Wat gebeurt er als een leraar niet aan de herregistratiecriteria voldoet?**

*De eerste registratieperiode is van 2019 tot 2023. Bij het niet voldoen aan de herregistratiecriteria volgt nog geen sanctie. Pas in 2027 kan het niet voldoen aan de herregistratiecriteria gevolgen hebben voor de inzetbaarheid van leraren. De gevolgen zijn dat de leraar niet langer als leraar ingezet mag worden.*

**18. Wie stelt de herregistratiecriteria voor het lerarenregister vast?**

*De beroepsgroep van leraren bepaalt de inhoud van de herregistratiecriteria, waarbij zij ook controleren of er draagvlak voor deze criteria is bij de schoolbesturen.*

**19. Wat is het registervoorportaal?**

*Het registervoorportaal heeft tot doel het inzichtelijk maken welke leraren die zijn benoemd of tewerkgesteld zonder benoeming niet voldoen aan de bekwaamheidseisen van het onderwijs dat zij verzorgen.*

**20. Hoe zit 't met mijn privacy?**

*Het persoonlijk digitale portfolio in het lerarenregister is in principe is alleen voor de leraar zelf toegankelijk. Andere leraren of leidinggevendenden hebben geen toegang tot dit portfolio. Voor derden (bijv. ouders, leerlingen, studenten) is zichtbaar dat de leraar is geregistreerd, voor welke bevoegdheid hij dat heeft gedaan, op welke school hij werkt en voor welke herregistratie hij opgaat. In overleg met de beroepsgroep wordt bepaald in welke uitzonderingsituaties leraren uit privacyoverwegingen bepaalde gegevens – bijvoorbeeld de naam van de school - kunnen laten afschermen.*

**21. Wie gaat er over de samenstelling van het professionaliseringsaanbod?**

*De beroepsgroep stelt vast welke activiteiten in aanmerking zullen komen als professionaliseringsuren voor het register. Vervolgens kunnen individuele leraren zelf kiezen welke van deze activiteiten zij aanwenden om te werken aan hun herregistratie. Wanneer leraren achteraf toch ontevreden zijn over een door hun gevolgde professionaliseringsactiviteit kunnen zij dit voor alle leraren in het register zichtbaar maken.*

**22. Kan ik straks alleen maar cursussen volgen van grote en dure aanbieders?**

*Nee, niet alleen opleidingen en cursussen van grote aanbieders kunnen worden gevolgd, maar ook activiteiten die leraren met elkaar ondernemen zoals peer-review, georganiseerde reflectie, een gezamenlijke of individuele publicatie, een studiedag, bijeenkomsten van de AOb en nog veel meer. Het belangrijkste is dat uiteindelijk niemand anders dan de leraren zelf (als beroepsgroep) bepalen welk activiteiten wel of niet in aanmerking komen.*

**23. Moet ik straks verplicht naar allerlei flutcursussen toe?**

*Door het lerarenregister heb je meer zeggenschap over je eigen professionalisering. Je kunt dus ook professionaliseringsactiviteiten kiezen waar jij op dat moment het meest behoefte aan hebt. Meer dan ooit heb je dus de mogelijkheid om die cursussen te kiezen die voor jou als leraar ook echt nut hebben.*

**24. Hoe is het mogelijk dat bepaalde cursussen/scholingen op dit moment gevalideerd zijn?**

*Het valideren van professionaliseringsactiviteiten is een proces wat steeds verder aangescherpt kan worden. De beroepsgroep zal dit zelf verder moeten gaan vormgeven. Besloten kan dan worden om de eisen aan te scherpen, te versoepelen, te verbeteren of los te laten. Dit is aan de beroepsgroep zelf. Het kan op dit moment zijn dat er cursussen worden gevalideerd die volgens bepaalde leraren hier niet thuis horen. Het is van groot belang voor de vorming van de beroepsgroep dat hierover binnen de beroepsgroep wordt gediscussieerd.*

**25. Hoe ziet de democratische structuur van de beroepsgroep er uit?**

*Alle leraren die geregistreerd staan in het lerarenregister zijn verenigd in de zogenaamde deelnemersvergadering. Zij hebben de mogelijkheid om de professionele standaard van leraren vast te stellen, de uitgangspunten van het professioneel statuut te ontwikkelen, te adviseren over de bekwaamheidseisen en voorstellen te doen voor de valideringsregels en herregistratiecriteria van het register.*

**26. Wie is die beroepsgroep?**

*Met 'de beroepsgroep' wordt bedoeld: alle leraren die ingeschreven staan in het lerarenregister. Dit zijn dus alle werkzame leraren in het bekostigd en/of erkend PO, VO en SO en het bekostigd MBO*

**27. Wat is de deelnemersvergadering en wie zitten daar in?**

*Alle leraren die in het lerarenregister staan, zitten in de deelnemersvergadering. Via de deelnemersvergadering krijgt elke in het register ingeschreven leraar directe zeggenschap over onder meer de bekwaamheidseisen, de professionele standaard, de herregistratiecriteria en valideringsregels.*

**28. Er komen verkiezingen voor de deelnemersraad aan, wat houdt dat in?**

*De deelnemersvergadering (alle leraren in het register) kiezen 24 vertegenwoordigers. Deze 24 leraren vormen dan de deelnemersraad. Dit zijn 7 leraren uit het PO, 1 leraar uit het SBO, 7 leraren uit het VO, 1 uit het SVO en 8 uit het MBO*

**29. Waar mag de deelnemersraad zich over uitspreken?**

*De deelnemersraad heeft namens de deelnemersvergadering de mogelijkheid om de professionele standaard van leraren vast te stellen, de uitgangspunten van het professioneel statuut te ontwikkelen, te adviseren over de bekwaamheidseisen en voorstellen te doen voor de valideringsregels en herregistratiecriteria van het register.*

**30. Ik kom er achter dat ik onbevoegd voor de klas stond, wat nu?**

*Wanneer blijkt dat u geen bevoegdheid heeft schrijft de wet voor dat het bevoegd gezag de leraar in staat stelt om binnen vier jaar alsnog zijn of haar bevoegdheid te halen.*

**31. Wat is het professioneel statuut?**

*Elke school moet straks beschikken over een professioneel statuut. In het professionele statuut worden afspraken gemaakt over hoe de zeggenschap van leraren binnen de school wordt geregeld.*

**32. Wat heb je als leraar aan een professioneel statuut?**

*Het professioneel statuut garandeert dat leraren binnen een school voldoende professionele ruimte hebben om hun beroep uit te oefenen. Omdat elke school anders is en goede afspraken het beste werken als ze gezamenlijk tot stand komen worden deze vastgelegd op schoolniveau. Dit betekent dat leraren en directie straks samen bepalen, ieder vanuit z'n eigen rol, hoe goed onderwijs op de school er uit moet zien en hoe de leraar daarbij over voldoende professionele ruimte beschikt.*

**33. Wat is een professionele standaard voor leraren?**

*In de standaard worden algemeen aanvaarde normen en waarden over het beroep opgenomen. Het vormt de leidraad voor het handelen van de leraar. Daarmee maken leraren duidelijk wat er wel (en dus ook niet) van hen gevraagd mag worden. Net als bij andere beroepen blijft de standaard van leraren voortdurend in ontwikkeling.*

**34. Wat heb als leraar aan een professionele standaard?**

*Een professionele standaard geeft aan welke professionele normen en waarden leraren nastreven. Daarnaast geeft de professionele standaard een stukje zekerheid. Als leraar mag je er namelijk onderbouwd van afwijken omdat een situatie daar om vraagt. Maar anderen (bijv. ouders, leerlingen of je leidinggevende) kunnen je niet dwingen van de standaard af te wijken.*